

Duurzame bamboevervanger voor teakinterieurs?

GrootSchip introduceert
jachtinterieur van

BAMBOE

Tekst: Guido van den Heuvel
Foto's: Guido van den Heuvel, GrootSchip B.V.

De jachtbouw heeft nog geen antwoord gevonden op het EU-verbod op de import van teakhout. Er wordt druk gezocht naar alternatieven, want wat is een jacht zonder teakdek? Voor interieurs van jachten blijkt bamboe inmiddels een geweldige (want harde) teakvervanger te zijn.

Gekweekt bamboe wordt al jaren gebruikt in de bouwsector. Gekweekt is het in drie jaar volgroeid en ruim beschikbaar in de handel. Jachtbouwer Tjeerd Groot van Jachtwerf GrootSchip gebruikte dit jaar fineer en gelamineerd bamboe als een volwaardige en duurzame vervanger van teak voor het interieur van de nieuwe retroklassiekers GS 40 en GS 48. GrootSchip is een van de eerste werven die bamboe gebruikt in de jachtbouw.

TOEPASSINGSMOGELIJKHEDEN

Bamboe blijkt geweldig jachtbouw materiaal te zijn. Het is erg hard, het is als kweekbos razendsnel volgroeid en het oogt bij een bezoek aan een van de jachten uitermate esthetisch en duurzaam. Jachtbouwer Tjeerd Groot gaat in ieder geval door met het toepassen van het duurzame materiaal. Hij zegt: "De GS 40 en GS 48 hebben beiden een bamboe interieur.

We hebben ze dit jaar aan het publiek gepresenteerd. We wilden met interieurontwerpbureau Jeannetti Decorateurs wel eens aan het publiek tonen hoe mooi het kan worden zonder teak of andere hardhoutsoorten." Zijn vrouw Annemarie Postmus tipte Tjeerd om bamboe te gebruiken. Toch was de jachtbouwer niet direct om: "Bamboe heeft in de jachtbouw een slechte naam. Dat is onterecht. Het is duurzaam en

mooi, warm en heeft wel iets van teak." In de werkplaats vertelt Tjeerd dat het materiaal zich vrij gemakkelijk liet bewerken. Hoe dat liep? Je moet goed geslepen gereedschap hebben, want het materiaal is keihard. Het fineer van zes millimeter dik wordt door de leverancier (houthandel Kuiper in Almelo) zelf op platen geplakt. Massieve onderdelen voor de interieurs lamineerde GrootSchip zelf uit plaatmateriaal. Ook na deze bewerking is bamboe qua prijs nog vergelijkbaar met het zeer schaarse en kostbare teakhout.

CAFÉBESTENDIG

Jachtbouwer Tjeerd Groot: "Ik was vooral gevoelig voor het argument dat het materiaal al jaren gebruikt wordt op horecavloeren. Daar krijgt het aardig wat te verduren, maar klachten erover zijn niet bekend. Mijn timmerlieden waren al snel enthousiast. De handel kan nog massief materiaal leveren, maar dat is de volgende stap in de ontwikkeling. De duurzame houtkweek past uitstekend in mijn stijl van duurzame jachtbouw. Ook booteigenaren hebben daarin een bepaalde verantwoordelijkheid. Misschien zou ik inderdaad

een stukje van het dek moeten beleggen met bamboe om te kijken hoe het materiaal zich buiten houdt." Zijn vrouw, interieurvormgever Annemarie Postmus: "Het hout splintert redelijk snel, maar verder is het volledig te verwerken als teak. Gelamineerd is het net zo duur als teak, maar de prijzen daarvan rijzen momenteel de pan uit. De intimmeringstijd voor het verwerken van bamboefineer is ook vergelijkbaar met die van teak en mahonie, dat wordt nog minder bij een serieproductie." De duurzame indruk van beide materiaaldeskundigen wordt bevestigd door Ir. B.F. Tjeerdsma van Stichting Hout Research in Wageningen. Hij zegt: "Bamboe is mooi hard materiaal, maar nog niet duurzaam genoeg voor het exterior en de dekken van jachten. We onderzoeken nu of het geschikt te maken is door het te bewerken en te modificeren."

BAMBOE

Bamboe is een bijzonder materiaal uit de natuur. Het is geen boom, maar een grassoort. De naam bamboe komt uit het Maleis en is in vrijwel alle talen bekend (bambu, bamboo et cetera).

Duurzaam
bamboe is
binnen drie
jaar volgroeid

De stengels bestaan uit dichte parallelle vezelbundels. Deze zijn hol van binnen en worden op geregelde afstanden onderbroken door knopen waar de bladeren aanhechten. De stam van bamboe varieert in lengte van enige centimeters tot meer dan dertig meter met een diameter tot meer dan vijftig centimeter. De plant wordt in uiteenlopende klimaten aangetroffen, van koude berggebieden tot hete, tropische streken. Als geen andere plant groeit kweekbamboe in vier maanden tijd vanuit de grond tot een hoogte van zestien tot achttien meter. De stammen blijven na het vellen nog enkele jaren staan om uit te harden en te verhouten. Hierdoor ontstaat de harde kwaliteit voor bamboe interieurs en parketvloeren. Door specifieke bewerkingen krijgt het de eigenschappen van een harde houtsoort. Het kappen van bamboe is eigenlijk als het maaien van gras, hoe vaker er wordt gemaaid, des te harder de plant groeit. Er is een bamboesoort die met een meter per dag groeit, drie keer zo snel als de snelst groeiende boom. De stammen worden na het kappen open gezaagd, waarna de strips op maat en kleur worden gemaakt. Dit kleuren gebeurt door de strips te koken of te stomen. Door specifieke bewerking ontstaan soorten met een eigen uitstraling. Daardoor kan een bamboevlak of -vloer een extra dimensie geven aan elk jachtinterieur.

ACHTERGROND GROOTSCHIP

Met een scheepsbouwkundige achtergrond en een carrière als tv-producent besloot Tjeerd Groot enkele jaren geleden zijn hart te volgen door zelf klassieke schepen te gaan bouwen. Hij bouwde twee schepen voor eigen rekening en baseerde zijn concept op een rondspant Klaassen bakdekker. Het model dat hij restaureerde uit het begin van de zestiger jaren, gleed lekker door het water en liet zich aangenaam sturen. Na de restauratie ontwikkelde GrootSchip een eigen versie van het ontwerp en verzag het van een modern design en een waaierstevan. Ook het onderwaterschip werd gemoderniseerd: "Zonder dat het wiel opnieuw uitgevonden hoeft te worden." GrootSchip werkte hierbij samen met ontwerpbureau Gaastmeer en zijn vrouw Annemarie die het interieur verzorgt. De GS 40 en 48 hebben een doordachte ruimte-indeling met een zeer ruim dek. Tjeerd: "Ik wilde een leefruimte die groot genoeg is om een feestje te kunnen geven, zowel binnen als buiten op het dek. Geen prefab, maar degelijkheid."

TEAK; TABOE

De Europese Raad besloot eind 2007 tot een verbod op de import van hout uit Birma, de belangrijkste teakleverancier van de wereld. De opstand van de monniken en burgers in Birma en de zeer gewelddadige reactie van de junta waren aanleiding voor de teak-boycot. Teak is in de jachtbouw erg populair als dekmateriaal. Anne van Schaik van Milieudefensie stelde vorig jaar: "De hout en jachtbouwsector in Nederland beroept zich steeds op het gebrek aan alternatieven voor Birmees teak op luxe zeilschepen. Er zijn echter wel degelijk alternatieven en we verwachten dat de houtsector die alternatieven verder ontwikkelt en op zeer korte termijn op de bootjes gaat timmeren." Vooral het Birma centrum heeft zich verdiept in aantal passende alternatieven.

[i] www.burmacentrum.nl

Bamboe als cafévloer was het doorslaggevende argument

